

Jan Herczyński
Skarbnik, członek Zarządu
Otwarta Rzeczpospolita
Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii

Sprawozdanie skarbnika za rok 2024

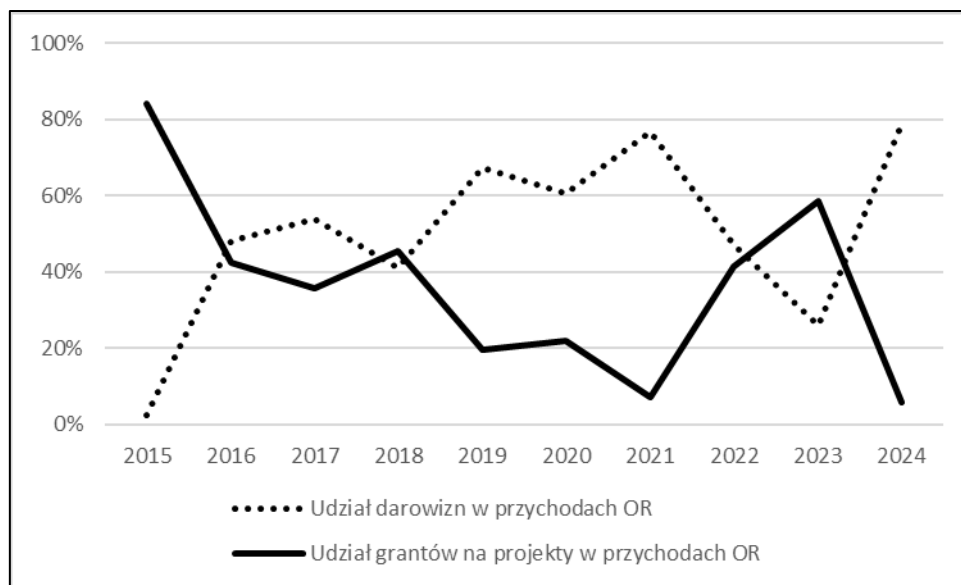
Najważniejsze wnioski ze sprawozdania:

1. W roku 2024 Otwarta Rzeczpospolita przeszła przez bardzo ostry kryzys finansowy, wynikający z braku nowych projektów i nowych dochodów.
2. W reakcji Zarząd podjął decyzje o istotnym ograniczeniu wydatków i rozpoczął intensywne poszukiwanie nowych darowizn, uwieńczone częściowym sukcesem.
3. W roku 2024 Otwarta Rzeczpospolita prowadziła ograniczoną działalność statutową, finansową przede wszystkim z darowizn. Rok zakończyliśmy zyskiem w wysokości 90 tysięcy złotych.
4. Sytuacja finansowa Otwartej pozostaje niestabilna. Dzięki podjętym przez Zarząd działaniom na początku roku 2025 posiadane środki własne wystarczają na około roku pracy Stowarzyszenia.

Sprawozdanie skarbnika za rok 2024 opisuje finansową stronę działalności Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita (OR), łączy kwoty przychodów i wydatków Otwartej z prowadzonymi przez nas działaniami statutowymi i projektowymi. Jak w latach poprzednich, należy je czytać razem ze sprawozdaniem finansowym JPK-SF Otwartej za rok obrotowy 2024, przygotowanym przez naszego księgowego, p. Rafała Koca z firmy Księgowość NGO Sp. z o.o.

W roku 2024 Otwarta prowadziła mało projektów i miała wobec tego mało przychodów. Z powodu niedostatecznego monitorowania przychodów i wydatków, w sierpniu i wrześniu 2024 znaleźliśmy się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Zarząd podjął radykalne decyzje o ograniczeniu zatrudnienia i obniżeniu kosztów, ale nie zdecydował o zamknięciu biura. Intensywnie poszukiwaliśmy nowych źródeł darowizn, poprzez apele publiczne, zbiórkę publiczną na zrzutka.pl, rozmowy z potencjalnymi filantropami. Apele spotkały się z pozytywną reakcją. Poza licznymi darowiznami, w tym od stałych, zaprzyjaźnionych z nami darczyńców, sytuację Otwartej uratował grant z Funduszu Obywatelskiego im. H.L. Wujców.

W efekcie nagle wzrósł udział darowizn w strukturze naszych przychodów. Poniższy wykres ilustruje niestabilną sytuację Otwartej i nasze uzależnienie od darowizn.

Po trzech latach względnej równowagi naszych przychodów z tytułu grantów i darowizn (2016 – 2018), i po kolejnych trzech latach, kiedy mieliśmy bardzo mało projektów (2019 – 2021), nastąpił tylko jeden rok istotnej poprawy (2023). Jednak trzeba pamiętać, że w roku 2024 nasz udział w projekcie *Horizon* nadal był niewielki, i przewidujemy, że w kolejnym roku znacznie wzrośnie (ze względu na harmonogram projektu nadal mamy około 97 tysięcy złotych na te działania).

W roku 2024 Otwarta kontynuowała działalność statutową finansowaną z czterech głównych źródeł (wszystkie kwoty z dokładnością do tysiąca złotych):

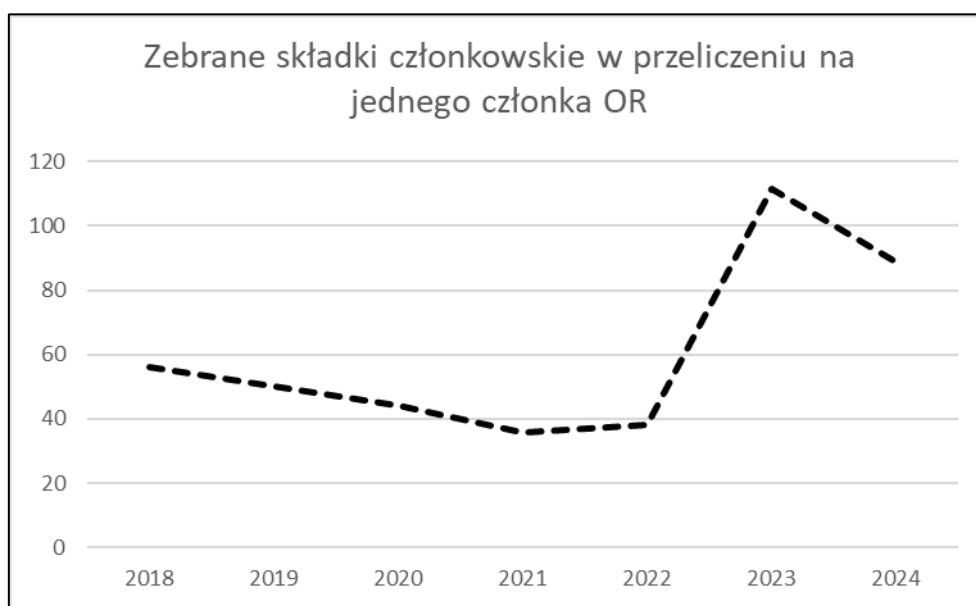
- Darowizny od osób fizycznych i firm (181 tysięcy złotych), wykorzystane między innymi na koszty biura oraz na obsługę portalu internetowego www.zglośnienawiść.otwarta.org.
- Środki własne (18 tysięcy złotych składek, 17 tysięcy złotych 1,5% dla OPP),
- Darowizny celowe na konkurs im. Jana Józefa Lipskiego (tylko 9,4 tysięcy złotych).
- Granty na projekty (14 tysięcy złotych, w tym zakończenie projektu Aktywni Obywatele i część grantu Funduszu Obywatelskiego, pozostała część tego grantu ujęta w rozliczeniach międzyokresowych).

Dwa lata temu podpisaliśmy umowę udziału w projekcie *Horizon*, realizowanym przez konsorcjum pod kierunkiem Uniwersytetu w Utrechcie, i otrzymaliśmy przelew w wysokości około 100 tysięcy złotych. Jednak nadal nie zaczęliśmy intensywnie realizować tego projektu, więc te kwoty w sprawozdaniu finansowym są ujęte w rozliczeniach międzyokresowych (strona 5), a nie w ramach naszych przychodów i wydatków.

Porównanie przychodów z działalności statutowej w ciągu ostatnich paru lat podaje poniższa tabela (kwoty z dokładnością do złotego).

Przychody z działalności statutowej	2021	2022	2023	2024
Darowizny od osób fizycznych i firm	144 540	113 016	86 982	181 937
Darowizny na konkurs J.J. Lipskiego	13 122	6 174	8 814	9 406
Granty na realizację projektów	14 596	104 580	215 094	14 171
Składki członkowskie	7 458	7 715	23 450	18 042
Wpływy z 1,5%	17 496	14 588	31 859	17 199
Inne (odsetki, różnice kursowe etc.)	8 149	6 602	197	2 574
Razem	205 361	252 675	366 396	243 329

Łącznie przychody OR w roku 2024 spadły o 123 tysiące złotych w stosunku do roku poprzedniego, mimo podwojenia otrzymanych darowizn, częściowo jako rezultat ratowniczych działań Zarządu (wzrost o 95 tysięcy złotych). Darowizny na konkurs J.J. Lipskiego utrzymały się na ubiegłorocznym poziomie, natomiast spadły wszystkie inne przychody, w tym przede wszystkim otrzymane granty. Spadły też zebrane składki członkowskie, w efekcie w roku 2024 średnia składka członkowska na jednego członka Otwartej niestety ponownie się zmniejszyła, co ilustruje poniższy wykres.

Łączne wydatki Otwartej w roku 2024 wyniosły 152 tysiące złotych i były o 90 tysięcy niższe niż nasze przychody. Ten zysk operacyjny został włączony do funduszu własnego (na koniec roku sprawozdawczego fundusz ten wynosił 154 tysiące złotych, patrz strona 5 sprawozdania finansowego).

Wydatki OR poniesione w roku 2024 były o dwie trzecie mniejsze niż poniesione rok wcześniej, przede wszystkim ze względu na brak realizacji nowych projektów.

Główne kategorie wydatków poniesionych przez OR w roku 2024 w porównaniu do roku poprzedniego przedstawia poniższa tabela (kwoty z dokładnością do złotego). Tutaj konieczne jest zastrzeżenie: w sprawozdaniu finansowym w pozycji „Wynagrodzenie pracowników

administracyjnych wraz z kosztami pracodawcy” (strona 6) ujęte są wszystkie koszty osobowe (nie tylko pracowników administracyjnych). Podobnie jak w roku poprzednim, na podstawie szczegółowych zapisów księgowych merytoryczne wydatki na obsługę portalu *Zgłoś nienawiść* (finansowaną w przeważającej mierze z darowizny celowej) zostały ujęte w pierwszym wierszu tabeli, a nie w ramach wydatków na pracowników administracyjnych. Stąd różnice pomiędzy poniższą tabelą a sprawozdaniem finansowym.

Wydatki poniesione	2023	2024
Wynagrodzenia ekspertów oraz koordynatorów	245 770	71 626
Nagrody w konkursie J.J. Lipskiego	7 500	11 000
Zużycie materiałów i energii, artykuły biurowe	5 192	6 971
Pozostałe koszty, w tym zwrot kosztów podróży, plakaty, czynsz, księgowość, Internet i telefon, opłaty bankowe, kalendarz, usługi pocztowe (koszty wymienione zgodnie ze sprawozdaniem finansowym za rok 2024)	103 108	42 737
Wynagrodzenia pracowników administracyjnych wraz z kosztami pracodawcy	43 469	20 421
Inne koszty operacyjne (w tym zapłacone odsetki)	234	58
Razem	405 273	152 814

Porównanie wydatków dla dwóch kolejnych lat wskazuje, na czym polegał nagły spadek wydatków Otwartej w roku 2024 w stosunku do roku poprzedniego. To przede wszystkim spadek wydatków na ekspertów i koordynatorów projektów oraz związanych z nimi kosztów materiałowych (brak realizacji projektów), oraz niższe wynagrodzenia pracowników administracyjnych (kroki oszczędnościowe Zarządu).

Na koniec roku mieliśmy na koncie bankowych Otwartej 279 tysięcy złotych, z czego 154 tysiące to fundusz własny, 27 tysięcy złotych pozostałe środki z grantu Funduszu Obywatelskiego, i 97 tysięcy pozostałe środki projektu Horizon (nieujęte w przychodach i wydatkach w sprawozdaniu finansowym za rok 2024). Środki te zapewniają około roku bezpiecznej pracy Stowarzyszenia.

Sprawozdanie finansowe podaje także sposób wykorzystania dochodów OR z tytułu 1,5% odpisu od podatku od osób fizycznych dla organizacji pożytku publicznego (strona 7). Zgodnie z decyzją Zarządu, otrzymane 17,2 tysięcy złotych wykorzystano na sfinansowanie wspólnych debat Otwartej i Teatru Polskiego, materiały promocyjne, usługi księgowe, opracowanie bloku tematycznego, udostępnienie sali.